

KOMISJA EUROPEJSKA

ZESTAWIENIE INFORMACJI

12 grudnia 2017 r.

Pytania i odpowiedzi – prawa obywateli UE-27 i Zjednoczonego Królestwa po brexicie, zgodnie ze wspólnym sprawozdaniem negocjatorów Unii Europejskiej i rządu Zjednoczonego Królestwa

Poniższy dokument zawiera informacje na temat wspólnego porozumienia dotyczącego praw obywateli UE-27 i Zjednoczonego Królestwa po brexicie, przedstawionego we wspólnym sprawozdaniu negocjatorów Unii Europejskiej i rządu Zjednoczonego Królestwa na temat postępów na pierwszym etapie negocjacji prowadzonych na podstawie art. 50 TUE. Jeżeli Rada Europejska (art. 50) uzna w dniu 15 grudnia, że w negocjacjach poczyniono wystarczające postępy, kolejnym etapem będzie sporządzenie umowy o wystąpieniu na podstawie art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej. Umowa ta – opracowana na podstawie wspólnego sprawozdania i wyników negocjacji dotyczących innych kwestii związanych z wystąpieniem – stanowić będzie dla obywateli podstawę prawną przysługujących im praw. Poniższy dokument przedstawia interpretację wspólnego sprawozdania wyłącznie do celów informacyjnych i nie może być rozumiany jako ostateczny tekst umowy o wystąpieniu [\[1\]](#).

Zakres umowy

Kogo będzie dotyczyć umowa o wystąpieniu?

W dniu wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii obywatele UE, których ma obejmować umowa o wystąpieniu, muszą przebywać w państwie przyjmującym legalnie, zgodnie z unijnymi przepisami w sprawie swobodnego przemieszczania się obywateli UE.

Warunki pobytu są takie same jak warunki przewidziane na mocy obecnego prawa Unii. Decyzje w sprawie statusu na podstawie umowy o wystąpieniu będą podejmowane z zastosowaniem obiektywnych kryteriów określonych w tej umowie (**tj. bez swobody uznania**) i na podstawie dokładnie takich samych warunków, jak warunki określone w dyrektywie w sprawie swobodnego przemieszczania się (**art. 6 i 7 przyznają prawo pobytu do pięciu lat osobom, które pracują lub mają wystarczające środki finansowe i**

ubezpieczenie zdrowotne; art. 16–18 przyznają prawo stałego pobytu osobom, które przebywały legalnie przez okres pięciu lat).

Umowa o wystąpieniu nie wymaga, aby dana osoba była fizycznie obecna w państwie przyjmującym w dniu wystąpienia Zjednoczonego Królestwa – dopuszczalne są czasowe nieobecności, które nie mają wpływu na prawo pobytu.

Przyjechałam do Zjednoczonego Królestwa dwa lata temu i pracuję w miejscowym szpitalu. Czy mogę pozostać w Zjednoczonym Królestwie, kiedy państwo to opuści UE?

Tak. Umowa stanowi, że będzie Pani mogła pozostać w Zjednoczonym Królestwie, jeżeli będzie Pani w dalszym ciągu pracować (albo jeżeli będzie Pani pozostawać bez pracy w sposób niezamierzony w rozumieniu art. 7 ust. 3 dyrektywy w sprawie swobodnego przemieszczania się). Brexit nie będzie miał wpływu na Pani prawo pobytu w Zjednoczonym Królestwie: zachowa Pani swoje prawo pobytu na takich samych zasadach, jakby nadal obowiązywały przepisy UE dotyczące swobodnego przemieszczania się, ale będzie Pani musiała złożyć wnioski do organów brytyjskich o przyznanie statusu tymczasowego. Po pięciu latach legalnego pobytu w Zjednoczonym Królestwie będzie Pani mogła ubiegać się o zmianę swojego statusu na pobyt stały, który daje więcej praw i lepszą ochronę.

Jestem Brytyjczykiem, mieszkam i pracuję w Luksemburgu. Czy muszę kontynuować pracę, żeby zachować moje prawa w tym kraju?

Wspólne sprawozdanie chroni obywateli UE przebywających w państwie członkowskim innym niż państwo ich obywatelstwa zgodnie z warunkami określonymi w przepisach unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się, od których to warunków jest uzależnione prawo pobytu. Warunki te są spełnione, jeżeli obywatele UE:

- są pracownikami najemnymi lub pracują na własny rachunek;
- posiadają wystarczające środki finansowe i ubezpieczenie zdrowotne;
- są członkami rodziny innego obywatela UE, który spełnia powyższe warunki; lub
- nabyli już prawo stałego pobytu (***i tym samym nie podlegają już żadnym warunkom***).

Możliwe jest przechodzenie między tymi kategoriami. Zachowa Pan swoje prawa, dopóki będzie Pan spełniać warunki dla co najmniej jednej kategorii.

Mieszkam w Zjednoczonym Królestwie od 2005 r. i uzyskałem tutaj dokument pobytu stałego. Czy po brexicie moja sytuacja zmieni się w jakikolwiek sposób?

Musi Pan złożyć wniosek o przyznanie nowego statusu stałego pobytu na mocy prawa Zjednoczonego Królestwa (tzw. status specjalny), ale ponieważ uzyskał Pan już dokument pobytu stałego w Zjednoczonym Królestwie na podstawie obowiązujących przepisów unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się, postępowanie administracyjne będzie bardzo proste: będzie Pan musiał tylko przedstawić dowód tożsamości, złożyć oświadczenie dotyczące uprzedniej karalności i wykazać, że nadal zamieszkuje Pan w tym państwie. Wydanie nowego dokumentu pobytowego będzie bezpłatne.

Jestem obywatelem brytyjskim. Dwa lata temu przyjechałem do Niemiec, żeby pracować w firmie budowlanej. Niestety, niedawny wypadek przy pracy sprawił, że jestem trwale niezdolny do pracy. Mam nadzieję, że nie będę musiał wyjeżdżać z Niemiec po brexicie!

Będzie Pan mógł pozostać. Osoby, które musiały przestać pracować na skutek trwałej niezdolności do podjęcia zatrudnienia spowodowanej wypadkiem przy pracy, uzyskują prawo stałego pobytu na podstawie przepisów unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się. Zachowają one to prawo po brexicie.

Czy obywatelom UE, którzy przybędą do Zjednoczonego Królestwa w poszukiwaniu pracy na kilka miesięcy przed brexitem, będzie przysługiwać jakakolwiek ochrona?

Tak. Obywatele UE przebywający w Zjednoczonym Królestwie, którzy w dniu brexitu będą nadal poszukiwać pracy, będą mieli prawo – tak jak dzisiaj – pozostać w tym państwie przez okres sześciu miesięcy od dnia przyjazdu (**być może trochę dłużej, jeżeli istnieje realna szansa, że wkrótce zostaną zatrudnieni**). Po upływie dozwolonego okresu na poszukiwanie pracy osoby te będą musiały opuścić Zjednoczone Królestwo, chyba że znalazły zatrudnienie lub posiadają wystarczające środki finansowe, aby się utrzymać.

Mieszkam w Londynie, ale dojeżdżam do pracy do Paryża. Czy po brexicie będę mogła nadal pracować we Francji?

Tak. Wypracowane porozumienie chroni również pracowników przygranicznych. Będzie Pani mogła kontynuować pracę w Paryżu, mieszkając w Londynie.

Przyjechałem do Zjednoczonego Królestwa dwa lata temu, ale nie znalazłem pracy. Teraz skończyły mi się pieniądze. Czy będę mógł pozostać po brexicie?

Wspólne sprawozdanie chroni obywateli UE przebywających w państwie członkowskim innym niż państwo ich obywatelstwa zgodnie z warunkami określonymi w przepisach unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się, od których to warunków jest uzależnione prawo pobytu. Warunki te są spełnione, jeżeli obywatele UE:

- są pracownikami najemnymi lub pracują na własny rachunek;
- posiadają wystarczające środki finansowe i ubezpieczenie zdrowotne;
- są członkami rodziny innego obywatela UE, który spełnia powyższe warunki; lub
- nabyli już prawo stałego pobytu (***i tym samym nie podlegają już żadnym warunkom***).

Obywatelom UE niespełniającym tych warunków w chwili brexitu nie będzie przysługiwać prawo do legalnego pobytu w Zjednoczonym Królestwie, a ich sytuacja będzie zależeć od tego, czy władze tego państwa zdecydują się przyznać im korzystniejsze traktowanie niż jest to wymagane na mocy porozumienia. Władze Zjednoczonego Królestwa poinformowały na przykład, że nie będą żądać dowodu pełnego ubezpieczenia zdrowotnego od osób, które posiadają wystarczające środki, w tym studentów.

Przyjechałem do Zjednoczonego Królestwa wiele lat temu, żeby dołączyć do mojej żony, która jest Brytyjką. Ze względu na swoją niepełnosprawność żona wymaga mojej pomocy i opieki. Myślę, że mój pobyt w Zjednoczonym Królestwie jest legalny, ale nie jestem pewien, czy po brexicie będzie mi przysługiwać jakakolwiek ochrona na podstawie umowy o wystąpieniu.

Gwarancję ochrony praw na mocy umowy o wystąpieniu będą mieli tylko ci obywatele UE, którzy mieszkali w Zjednoczonym Królestwie w chwili brexitu i spełniali warunki, od których uzależniają prawo pobytu przepisy unijne dotyczące swobodnego przemieszczania się.

Obywatele UE, którzy przebywają w Zjednoczonym Królestwie na podstawie przepisów krajowych (***członkowie rodziny obywateli brytyjskich itd.***), ale nie spełniają warunków określonych w prawie unijnym dotyczącym swobodnego przemieszczania się, będą mogli pozostać w tym państwie na podstawie jego przepisów krajowych, na które brexit nie ma wpływu.

Zgoda Zjednoczonego Królestwa na rezygnację z warunku dotyczącego pełnego ubezpieczenia zdrowotnego jest jednostronna i niewiążąca. Ile jest ona warta?

Naszym celem jest ochrona praw wynikających z obecnych przepisów UE – nie mniej i nie więcej.

Pełne ubezpieczenie zdrowotne stanowi warunek legalnego pobytu osób posiadających wystarczające środki, który jest wyraźnie określony w art. 7 ust. 1 lit. b) dyrektywy w sprawie swobodnego przemieszczania się. Zjednoczone Królestwo poinformowało, że rozpatrując wniosek o przyznanie statusu pobytu, nie będzie stosować warunku dotyczącego ubezpieczenia zdrowotnego ani ***badać, czy dana osoba rzeczywiście pracuje*** [\[2\]](#).

Zgodnie z obowiązującym prawem unijnym (art. 37 dyrektywy 2004/38/WE) państwa członkowskie UE-27 również mogą ustanowić mniej restrykcyjne przepisy.

Jestem Brytyjczykiem, a mój tata pracuje w Portugalii. Mieszkam z tatą i chodzę do portugalskiej szkoły. Czy będę mógł zostać w Portugalii po brexicie?

Tak, będziesz mógł zostać w tym państwie. Porozumienie zapewnia wszystkim członkom rodziny obywatela UE, którzy przebywali z nim legalnie na terytorium Zjednoczonego Królestwa lub państw UE-27 w dniu brexitu, prawo pobytu na takich samych warunkach, jakie istniały przed brexitem, niezależnie od tego, czy sami posiadają unijne obywatelstwo, czy też nie.

Jestem Koreanką i żoną obywatela UE. Cztery lata temu przyjechałam do Zjednoczonego Królestwa, żeby zamieszkać z mężem, ale nasze małżeństwo przechodzi teraz kryzys. Chcę wnieść pozew o rozwód, ale obawiam się konsekwencji, jakie może to mieć dla mojego prawa pobytu po brexicie.

Wspólne sprawozdanie odwzorowuje unijne przepisy dotyczące swobodnego przemieszczania się osób, które chronią już – pod pewnymi warunkami – małżonków nieposiadających unijnego obywatelstwa, którzy rozwodzą się z obywatelem UE. Spełnia Pani te warunki. Kiedy rozwód stanie się prawomocny, będzie Pani jednak musiała wykazać wobec organów Zjednoczonego Królestwa, że spełnia Pani warunki określone w prawie UE dotyczącym swobodnego przemieszczania się, od których zależy prawo pobytu, tak samo, jak gdyby była Pani obywatelką UE. Po pięciu latach nieprzerwanego legalnego pobytu będzie Pani mogła ubiegać się o status osoby osiedlonej w Zjednoczonym Królestwie.

Wiele lat temu przyjechałam do Zjednoczonego Królestwa, żeby podjąć pracę. W kwestii praw do pobytu polegałam na moim czeskim obywatelstwie. Niedawno naturalizowałam się. Obecnie mam podwójne obywatelstwo: czeskie i brytyjskie. Jaki będzie mój status?

Posiadane obywatelstwo brytyjskie zapewnia Pani bezwarunkowe prawo pobytu w Zjednoczonym Królestwie. Od czasu naturalizacji Pani pobyt w Zjednoczonym Królestwie nie podlega już przepisom dyrektywy w sprawie swobodnego przemieszczania się. Czeskie obywatelstwo sprawia z kolei, że będzie Pani objęta postanowieniami umowy o wystąpieniu. Będzie Pani mogła w związku z tym powoływać się na tę **umowę np. w odniesieniu do prawa do łączenia rodzin**.

Jestem Brytyjczykiem i mieszkam z rodziną we Włoszech. Jak rozumiem, moje prawo do pozostania we Włoszech będzie chronione, ale czy będę miał prawo powrócić do Zjednoczonego Królestwa z moją rodziną?

Porozumienie chroni prawa osób, które skorzystały z przysługującego im prawa do swobodnego przemieszczania się i osiedlania w państwie członkowskim innym niż to, którego obywatelstwo posiadają. Nie chroni ono osób mieszkających w państwie, którego obywatelstwo posiadają, niezależnie od tego, czy powrócą one do kraju pochodzenia przed brexitem, czy też po brexicie. O ich prawach będą decydować odpowiednie przepisy krajowe.

Członkowie rodziny

Razem z moją partnerką mieszkam i pracuję w Zjednoczonym Królestwie. Planowaliśmy, że niedługo będziemy mieć dziecko. Czy powinniśmy przyspieszyć nasze plany, tak żeby dziecko urodziło się jeszcze przed brexitem?

Nie muszą się Państwo śpieszyć. Porozumienie zapewnia prawo do pozostania w Zjednoczonym Królestwie wszystkim dzieciom, które urodzą się w rodzinach obywateli UE przebywających w Zjednoczonym Królestwie zarówno przed brexitem, jak i po nim. W niektórych przypadkach prawo Zjednoczonego Królestwa przyznaje takim dzieciom obywatelstwo brytyjskie, dodatkowo do obywatelstwa, jakie nabywają one dzięki rodzicom.

Mieszkam w Zjednoczonym Królestwie razem z moim mężem, który jest obywatelem UE. Wydano mi unijną kartę pobytową. Czy mogę zostać w Zjednoczonym Królestwie po brexicie?

Tak, może Pani zostać. Porozumienie chroni wszystkich członków rodziny obywatela UE, którzy przebywali z nim legalnie w Zjednoczonym Królestwie przed brexitem. Będą oni mogli pozostać w tym kraju, ale konieczne będzie złożenie wniosku o przyznanie nowego statusu stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie (statusu specjalnego) oraz wydanie nowego dokumentu pobytowego.

Mieszkam w Zjednoczonym Królestwie z adoptowanym dzieckiem. Czy będziemy mogli zostać razem?

Tak, będzie Pani mogła zostać razem ze swoim dzieckiem. Wspólne sprawozdanie chroni wszystkich członków rodziny obywatela UE, którzy przebywali z nim legalnie w Zjednoczonym Królestwie przed brexitem. Dzieci przysposobione są traktowane w taki sam sposób jak dzieci biologiczne.

Kilka lat temu zwróciłam się do organów Zjednoczonego Królestwa o zgodę na dołączenie do mojej kuzynki mieszkającej w Edynburgu, ponieważ pozostawałam na jej utrzymaniu. Władze brytyjskie zgodziły się na mój przyjazd i wydały mi unijną kartę pobytową. Jaka będzie moja sytuacja?

Może Pani zostać. Wspólne sprawozdanie chroni wszystkich członków rodziny obywatela UE, którzy przebywali z nim legalnie w Zjednoczonym Królestwie przed brexitem. Będą oni mogli pozostać w tym kraju, ale konieczne będzie złożenie wniosku o przyznanie nowego statusu stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie (statusu specjalnego) oraz wydanie nowego dokumentu pobytowego.

Jestem zarejestrowanym partnerem obywatela UE, który mieszka w Zjednoczonym Królestwie. Planuję do niego dołączyć, ale mogę to zrobić dopiero za cztery lata ze względu na zobowiązania zawodowe, jakie mam w swoim kraju. Czy po brexicie nadal będę mógł się do niego przeprowadzić?

Tak. Porozumienie chroni osoby, które w dniu brexitu będą pozostawać w związku partnerskim z obywatelem UE, ale nie będą z nim mieszkać w Zjednoczonym Królestwie – dokładnie na takich samych zasadach jak małżonków. Będzie Pan mógł dołączyć do swojego partnera w Zjednoczonym Królestwie, pod warunkiem że w chwili przyjazdu będzie Pan nadal pozostawać z nim w zarejestrowanym związku partnerskim.

Jestem bratankiem obywatela UE, który mieszka w Zjednoczonym Królestwie. Planuję do niego dołączyć, ale mogę to zrobić dopiero za cztery lata, ponieważ nie chcę przerywać studiów w swoim kraju. Czy po brexicie nadal będę mógł się do niego przeprowadzić?

Nie. Porozumienie nie chroni członków dalszej rodziny obywatela UE (**z wyjątkiem osób pozostających z nim w trwałym związku**), którzy byli z nim spokrewnieni lub spowinowaceni w chwili wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE, lecz nie mieszkali w tym czasie ze swoim krewnym lub powinowatym. Jeśli postanowi Pan dołączyć do swojego krewnego po brexicie, będzie Pan podlegał przepisom imigracyjnym Zjednoczonego Królestwa.

Mieszkam i studiuje w Cardiff. Moja żona mieszka za granicą razem z naszym małym dzieckiem. Chcieliby dołączyć do mnie, kiedy skończę studia i znajdę pracę. Czy będą mieli taką możliwość po brexicie, czy powinniśmy przyspieszyć nasze plany?

Pańska rodzina będzie mogła dołączyć do Pana po brexicie. Porozumienie chroni nie tylko tych członków bliskiej rodziny obywatela UE, którzy przebywali z nim legalnie w Zjednoczonym Królestwie przed brexitem, lecz również osoby będące członkami rodziny obywatela UE w chwili brexitu, które nie mieszkaly w Zjednoczonym Królestwie. Pańska rodzina będzie mogła dołączyć do Pana po brexicie, pod warunkiem że w chwili przyjazdu Pańskiej żony do Zjednoczonego Królestwa będą Państwo pozostawać w związku małżeńskim.

Mieszkam i pracuję w Zjednoczonym Królestwie. Jestem niezamężna, ale mam nadzieję, że w przyszłości wyjdę za mąż. Zakładam realistycznie, że nastąpi to dopiero po brexicie. Czy mój przyszły mąż będzie mógł dołączyć do mnie w Zjednoczonym Królestwie? Jaka będzie sytuacja, gdy będziemy mieli dziecko?

Nie, Pani przyszły mąż nie będzie mógł do Pani dołączyć. Porozumienie nie zapewnia ochrony osobom, które zawrą związek małżeński z obywatelem UE po brexicie. Wszyscy tacy przyszli małżonkowie będą musieli zastosować się do przepisów imigracyjnych Zjednoczonego Królestwa [\[3\]](#). Dzieci, które urodzą się w przyszłości, będą mogły dołączyć do obywatela UE mieszkającego w Zjednoczonym Królestwie przed brexitem, o ile rodzic ten będzie sprawował opiekę nad dzieckiem.

Prawa pobytu

Studiuje na uniwersytecie w Zjednoczonym Królestwie. Jeżeli wszystko pójdzie dobrze, skończę studia w 2020 r. Czy będę mógł zostać w Zjednoczonym Królestwie i szukać tam pracy?

Tak. Będzie Pan mógł pozostać w Zjednoczonym Królestwie po brexicie na takich samych zasadach jak obecnie, jako student lub np. jako osoba poszukująca pracy albo pracownik. Po pięciu latach pobytu będzie Pan mógł ubiegać się o nowy status stałego pobytu na mocy prawa Zjednoczonego Królestwa (**tzw. status specjalny**). Obywatele UE, którzy przebywali w Zjednoczonym Królestwie przed brexitem, będą cieszyć się w dalszym ciągu swobodą zmiany rodzaju aktywności. Innymi słowy, studenci będą mogli rozpocząć pracę (**stając się pracownikami**), pracownicy będą mogli przejść na emeryturę (**stając się osobami dysponującymi wystarczającymi środkami**), a osoby posiadające wystarczające środki na utrzymanie będą mogły rozpocząć studia itd.

Jestem Brytyjką i pracuję w Holandii od 1995 r. Planuję przejść na emeryturę w 2023 r. Chcę się dowiedzieć, czy będę mogła zostać w tym kraju po przejściu na emeryturę.

Tak. Jako osoba, która przepracowała wymagany, co najmniej pięcioletni, okres w innym państwie UE, uzyskała Pani już prawo stałego pobytu w Holandii i nie podlega w związku z tym żadnym dodatkowym warunkom (**takim jak obowiązek kontynuowania pracy**).

Mieszkam w Zjednoczonym Królestwie z moją mamą, która pracuje jako inżynier. Chodzę jeszcze do szkoły, ale w przyszłości chciałabym otworzyć własną kwaciarnię. Czy po zakończeniu nauki w szkole będę mogła pozostać w Zjednoczonym Królestwie i zacząć pracę?

Tak. Będziesz mieć nie tylko możliwość pozostania w Zjednoczonym Królestwie, ale zachowasz też swobodę wyboru, jaką przyznają obecnie obywatelom UE przepisy unijne dotyczące swobodnego przemieszczania się osób. Będziesz mogła pracować, uczyć się, prowadzić działalność gospodarczą albo pozostać w domu i opiekować się swoją rodziną.

Przyjechałem do Zjednoczonego Królestwa dwa lata temu, żeby podjąć studia. W ubiegłym roku studiowałem przez pięć miesięcy we Włoszech w ramach programu Erasmus+, po czym wróciłem na brytyjski uniwersytet. Mam nadzieję, że ten wyjazd nie wpłynie na moje prawo do pobytu w Zjednoczonym Królestwie!

Ten przejściowy okres nieobecności nie wpłynie na prawa przysługujące Panu w Zjednoczonym Królestwie. Po pięciu latach nieprzerwanego pobytu w Zjednoczonym Królestwie (**obejmującego lata przed i po brexicie**) będzie Pan mieć możliwość ubiegania się o nowy status stałego pobytu (status specjalny) w tym państwie. Obowiązujące obecnie przepisy unijne dotyczące swobodnego przemieszczania się stanowią, że okresy nieobecności

nieprzekraczające sześciu miesięcy w roku nie naruszają ciągłości pobytu. Gwarancje te są również zawarte we wspólnym sprawozdaniu.

Przyjechałam do Zjednoczonego Królestwa trzy lata temu i od tego czasu pracuję na własny rachunek. Czy będę mogła uzyskać prawo stałego pobytu w tym kraju, a jeżeli tak, to pod jakimi warunkami?

Po pięciu latach legalnego pobytu w Zjednoczonym Królestwie **(obejmującego lata przed i po brexicie)** będzie Pani mieć możliwość ubiegania się o nowy status stałego pobytu w tym państwie.

Porozumienie chroni obywateli UE przebywających w państwie członkowskim innym niż państwo ich obywatelstwa zgodnie z warunkami określonymi w przepisach unijnych dotyczących swobodnego przepływu, od których to warunków jest uzależnione prawo pobytu. Generalnie pobyt obywateli UE jest legalny, jeżeli:

- są pracownikami najemnymi lub pracują na własny rachunek;
- posiadają wystarczające środki finansowe i ubezpieczenie zdrowotne; lub
- są członkami rodziny obywatela UE, który spełnia powyższe warunki.

Po pięciu latach nieprzerwanego i legalnego pobytu w Zjednoczonym Królestwie będzie Pani mogła ubiegać się o nowy status stałego pobytu (status specjalny) i otrzyma Pani nowy dokument pobytowy. Władze Zjednoczonego Królestwa poinformowały, że nie będą żądać dowodu pełnego ubezpieczenia zdrowotnego od osób, które posiadają wystarczające środki, w tym studentów.

Jestem Brytyjczykiem i od dziewięciu lat mieszkam w Austrii razem z moimi rodzicami. Oboje rodzice pracują. Czy po brexicie będę mieć prawo do pobytu w Austrii?

Tak. Jako osoba, która mieszkała w innym państwie członkowskim UE przez wymagany, co najmniej pięcioletni, okres, uzyskał Pan już prawo stałego pobytu i nie podlega w związku z tym żadnym dodatkowym warunkom **(np. uzależniającym prawo pobytu od pozostawania członkiem rodziny)**. Pańskie prawo pobytu będzie chronione na podstawie wspólnego sprawozdania.

Mam prawo stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie, gdzie urodziłam się i wychowałam. Niedługo kończę studia i otrzymałam już świetną ofertę pracy na Słowacji. Pracodawca oferuje mi trzyletnią umowę, ale boję się, że jeśli opuszczę Zjednoczone Królestwo, to nie będę już mogła wrócić. Proszę o pomoc w wyjaśnieniu moich wątpliwości!

Ze względu na nadzwyczajne okoliczności brexitu porozumienie uniemożliwia wygaśnięcie nowego statusu stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie (**statusu specjalnego**) w przypadku nieobecności krótszych niż nieprzerwany okres pięciu lat. Po złożeniu wniosku do organów Zjednoczonego Królestwa i uzyskaniu statusu osoby osiedlonej będzie Pani mogła opuścić kraj na okres maksymalnie pięciu lat, a następnie powrócić, nie tracąc tego statusu.

Mieszkam i pracuję w Zjednoczonym Królestwie od 15 lat. Mam nadzieję, że będę mógł tu zostać po brexicie. Czy mogą Państwo potwierdzić, że będę mógł na stałe zachować nabyte prawa?

W porozumieniu jasno stwierdzono, że nie istnieje żadna „data wygaśnięcia”, w której ustałyby prawa nabyte. Wszystkie osoby chronione na mocy umowy o wystąpieniu zachowają swoje prawa przez całe życie.

Umowa przewiduje jednak, że niektóre prawa mogą wygasnąć w pewnych okolicznościach. Na przykład nowy status stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie (**status specjalny**) wygasa, jeżeli dana osoba opuści państwo przyjmujące na nieprzerwany okres dłuższy niż pięć lat.

To niesprawiedliwe, że obywatele brytyjscy, którzy zechcą dalej mieszkać na kontynencie, będą musieli na stałe pozostać w państwie członkowskim, w którym mieszkali w dniu wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE, jako że wspólne sprawozdanie nie daje im prawa do mobilności wewnątrz UE po brexicie.

Można uczciwie stwierdzić, że obywatele Zjednoczonego Królestwa nie zostaną „przywiązani” do jednego państwa, chociaż zakres, w jakim będą oni mogli pracować, prowadzić działalność gospodarczą, studiować, ubiegać się o świadczenia lub otrzymywać opiekę zdrowotną poza granicami państwa przyjmującego pozostaje jeszcze do ustalenia. Nawet jeżeli ostateczna umowa o wystąpieniu nie obejmuje prawa obywateli brytyjskich zamieszkałych w UE do swobodnego przemieszczania się w obrębie UE-27, istnieją szczegółowe przepisy unijne dotyczące praw obywateli państw trzecich do przemieszczania się wewnątrz UE.

Mieszkam na stałe w Zjednoczonym Królestwie. Otrzymuję świadczenie z pomocy społecznej. Wydaje mi się, że będę miał prawo pozostać w Zjednoczonym Królestwie po brexicie, ale czy nadal będę otrzymywał świadczenia, których potrzebuję?

Tak. Wszyscy obywatele UE mieszkający w Zjednoczonym Królestwie, którzy spełniają warunki wymagane do otrzymania nowego statusu po brexicie, zachowają prawo do pobytu i do równego traktowania. Oznacza to również, że

jeżeli przed brexitem przysługiwały im pewne świadczenia, uprawnienia lub korzyści, będą mogli nadal z nich korzystać na takich samych zasadach.

Jestem obywatelką UE, studiuje na uniwersytecie w Zjednoczonym Królestwie. Czy będę musiała płacić wyższe czesne po brexicie? Czy będę mieć dostęp do pożyczek studenckich?

Wszyscy obywatele UE mieszkający w Zjednoczonym Królestwie, którzy spełniają warunki wymagane do otrzymania nowego statusu po brexicie, zachowają prawo do pobytu i do równego traktowania.

W przypadku studentów, którzy rozpoczęli studia w Zjednoczonym Królestwie przed brexitem, oznacza to, że będą oni nadal płacić takie samo czesne jak obywatele brytyjscy i będą mogli ubiegać się o pożyczki na sfinansowanie kosztów czesnego. Jeżeli chodzi o dostęp do pomocy na pokrycie kosztów utrzymania, takiej jak stypendia lub pożyczki studenckie, studenci z UE objęci zakresem umowy o wystąpieniu będą w dalszym ciągu korzystać z pomocy na takich samych zasadach jak obecnie. Uprawnienia te mogą ulec zmianie, jeżeli Zjednoczone Królestwo zmieni w przyszłości politykę krajową w tym zakresie wobec własnych obywateli.

Kompetencje Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wygasną za osiem lat. Czy to oznacza, że moje prawa również wygasną po brexicie?

Pana prawa nie mają żadnej „daty wygaśnięcia” **(ale mogą wygasnąć w pewnych okolicznościach, na przykład w przypadku długotrwałej nieobecności w państwie przyjmującym)**.

Okres, podczas którego sądy ze Zjednoczonego Królestwa będą mogły zwracać się do Trybunału Sprawiedliwości o interpretację umowy o wystąpieniu, ograniczono wprawdzie do ośmiu lat, ale będzie on wystarczająco długi, aby zapewnić rozstrzygnięcie przez Trybunał Sprawiedliwości najważniejszych kwestii.

Nie istnieją ograniczenia czasowe innych aspektów umowy o wystąpieniu, takich jak bezpośredni skutek tej umowy, która powinna być nadrzędna wobec niezgodnych z nią krajowych przepisów lub środków, czy obowiązek uwzględniania orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości przez brytyjskie sądy.

Zauważyłam, że kryteria dotyczące pobytu będą opierać się na pojęciach prawnych określonych w unijnych przepisach dotyczących swobodnego przepływu zgodnie z ich wykładnią dokonaną przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, ale wydaje mi się, że

Zjednoczone Królestwo nie wdrożyło tych przepisów prawidłowo i w związku z tym stosuje ich niewłaściwą interpretację.

Wspólne sprawozdanie stwierdza jednoznacznie, że w przypadku, gdy kryteria pobytowe opierają się na pojęciach prawnych określonych w unijnych przepisach dotyczących swobodnego przepływu osób, muszą one być interpretowane zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej na dzień wystąpienia. Gdy Zjednoczone Królestwo opiera się na błędnej interpretacji pojęć zawartych w prawie unijnym, która to interpretacja jest sprzeczna z tym orzecznictwem, rozstrzygająca jest interpretacja Trybunału Sprawiedliwości. Także po wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa sądy tego państwa będą musiały należycie uwzględnić wykładnię Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Przestępstwa i nadużycia

Mieszkam i pracuję w Zjednoczonym Królestwie od 11 lat. Kilka lat temu zostałem skazany za przestępstwo i skazany na pięć miesięcy pozbawienia wolności. Czy ta kara więzienia będzie mieć wpływ na moje prawa?

Wcześniejsza karalność może wpłynąć na prawo pobytu, zarówno na podstawie obowiązujących obecnie przepisów unijnych dotyczących swobodnego przepływu, jak i umowy o wystąpieniu. W odniesieniu do przestępstw popełnionych przed brexitem będą stosowane obecne przepisy dyrektywy w sprawie swobodnego przemieszczania się (**rozdział VI**).

Wszelkie decyzje mające wpływ na prawo pobytu w związku z przestępstwami popełnionymi przed brexitem będą musiały być podejmowane indywidualnie. Wydaleni będą mogli być tylko ci sprawcy, których indywidualne zachowanie stanowi rzeczywiste, aktualne i dostatecznie poważne zagrożenie narażające jeden z podstawowych interesów społecznych.

Co stanie się z obywatelami UE, którzy uzyskają prawo do pobytu w Zjednoczonym Królestwie na mocy umowy o wystąpieniu, ale popełnią później poważne przestępstwo?

Wszelkie przestępstwa popełnione po brexicie będą podlegać przepisom prawa krajowego. Przepisy Zjednoczonego Królestwa stanowią, że sprawcy przestępstw zagrożonych karą pozbawienia wolności na okres co najmniej 12

miesiący mogą zostać wydalen. Będą oni mieć prawo do odwołania się od decyzji o wydaleniu i do rozpatrzenia ich sprawy przez niezależny sąd.

Obawiam się, że wiele osób będzie próbować uzyskać prawo pobytu oszukańczo – pod pozorem, że obejmują ich postanowienia umowy o wystąpieniu. Jakimi zabezpieczeniami będą dysponować władze?

do umowy o wystąpieniu włączone zostaną wszystkie obecne zabezpieczenia, jakimi dysponują państwa członkowskie na mocy unijnych przepisów dotyczących swobodnego przepływu, aby chronić się przed nadużyciami i oszustwami. Państwa będą mogły przyjąć niezbędne środki w celu odmowy, zniesienia lub wycofania jakiegokolwiek prawa przyznanego umową o wystąpieniu w przypadku nadużycia praw lub oszustw, na przykład małżeństw fikcyjnych. Wszelkie środki tego typu muszą być proporcjonalne i dawać możliwość odwołania się od nich na drodze sądowej.

Czy decyzje władz Zjednoczonego Królestwa oparte na przepisach dotyczących nadużycia praw będą skutkować utratą prawa do odwołania się?

Nadużycia lub oszustwa mogą prowadzić do utraty prawa do pobytu, ale nigdy prawa do odwołania. Obecnie przyjmujące państwo członkowskie może ograniczyć prawa do swobodnego przemieszczania się obywateli UE, którym udowodniono nadużycia prawa UE (**takie jak małżeństwa fikcyjne**). Po dowiedzeniu nadużycia lub oszustwa przez władze krajowe sprawcy przysługują pełne prawa do odwołania się od takiej decyzji, w tym prawo do pozostania w danym państwie do czasu rozpatrzenia odwołania.

Wspólne sprawozdanie stanowi, że organy Zjednoczonego Królestwa będą mogły systematycznie przeprowadzać kontrole bezpieczeństwa i sprawdzać karalność wszystkich osób ubiegających się o nowy status pobytu w tym państwie. Czy jest to możliwe?

Tak. Brexit to bardzo szczególna sytuacja, ponieważ władze Zjednoczonego Królestwa będą musiały podjąć decyzję o fundamentalnym znaczeniu: czy osobom, którym z perspektywy Zjednoczonego Królestwa przestaną przysługiwać specjalne prawa, powinien przysługiwać do końca życia chroniony status pobytu w tym państwie.

W tym kontekście Zjednoczone Królestwo powinno wprowadzić nową procedurę dla osób ubiegających się o nowy status pobytu. Nowa procedura będzie jednak zgodna z obecnie obowiązującymi przepisami UE dotyczącymi swobodnego przepływu osób. Oznacza to, że po swoim wystąpieniu z UE Zjednoczone Królestwo będzie mogło wydalić sprawców będących obywatelami UE, którzy

popęlnili przestępstwo przed brexitem tylko wówczas, gdy mają taką prawną możliwość w obecnej chwili.

Procedury administracyjne

Dużo się mówi o specjalnym statusie pobytu w Zjednoczonym Królestwie. Czy status ten będzie dotyczyć obywateli UE po brexicie i co on konkretnie oznacza?

Po brexicie wszyscy obywatele UE i członkowie ich rodzin mieszkający w Zjednoczonym Królestwie będą musieli wystąpić o nadanie statusu specjalnego w Zjednoczonym Królestwie. Status specjalny zostanie wprowadzony na mocy prawa Zjednoczonego Królestwa, ale przesłanki, na podstawie których obywatele będą go nabywali i tracili, nie będą bardziej rygorystyczne niż te, które są określone w obecnych przepisach unijnych dotyczących swobodnego przepływu osób w odniesieniu do nabycia lub utraty prawa stałego pobytu. Oznacza to, że:

- a) wszystkie osoby, które spełniłyby warunki konieczne do uzyskania prawa stałego pobytu na mocy przepisów unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się, będą mogły uzyskać status specjalny w Zjednoczonym Królestwie;
- b) władze Zjednoczonego Królestwa mogą zdecydować się przyznać status specjalny również w przypadku, gdy dana osoba nie spełniałaby warunków koniecznych do uzyskania prawa stałego pobytu na mocy przepisów unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się;
- c) żadna osoba, w przypadku której nie istnieją przesłanki do utraty prawa stałego pobytu na mocy przepisów unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się, nie straci statusu specjalnego w Zjednoczonym Królestwie;
- d) obywatele UE i członkowie ich rodzin będą mieli prawo opuścić Zjednoczone Królestwo na okres maksymalnie pięciu lat, nie tracąc statusu specjalnego; oraz
- e) władze Zjednoczonego Królestwa mogą zdecydować o cofnięciu statusu specjalnego wobec osoby, która nie mieszkała w tym kraju przez okres dłuższy niż pięć lat.

W odróżnieniu od zasad obowiązujących na podstawie unijnych przepisów dotyczących swobodnego przemieszczania się, wszyscy obywatele UE i członkowie ich rodzin mieszkający w Zjednoczonym Królestwie będą musieli uzyskać status specjalny – albo tymczasowe pozwolenie, jeżeli nie mają jeszcze wymaganych pięciu lat pobytu – jako podstawę prawną ich dalszego zamieszkania w Zjednoczonym Królestwie. Status ten – **oraz dokument pobytowy wydawany jako potwierdzenie statusu** – będą stanowić podstawę ich prawa pobytu w Zjednoczonym Królestwie.

Czy nabycie statusu specjalnego w Zjednoczonym Królestwie będzie oznaczać dla obywateli UE utratę obecnych praw?

Wszystkie warunki dotyczące uzyskania statusu specjalnego w Zjednoczonym Królestwie będą co najmniej równie korzystne jak te, które określono w obowiązujących unijnych przepisach dotyczących swobodnego przepływu w odniesieniu do uzyskania prawa stałego pobytu. Organy Zjednoczonego Królestwa nie będą mogły uznaniowo odrzucić wniosku, kierując się przesłankami, które są niezgodne z obowiązującymi przepisami UE. Żadna osoba uprawniona do ochrony nie zostanie poszkodowana.

Z jednej strony, warunki decydujące o utracie statusu specjalnego w Zjednoczonym Królestwie będą korzystniejsze, niż przewidziano w obecnych przepisach UE dotyczących swobodnego przepływu, ponieważ obywatele UE i członkowie ich rodzin będą mogli opuścić Zjednoczone Królestwo na okres pięciu lat, nie tracąc statusu specjalnego (**obecne przepisy dopuszczają tylko okres dwuletniej nieobecności**). Z drugiej strony, tak jak dzisiaj, obywatele UE mogą stracić status specjalny, jeżeli popełnią przestępstwo w Zjednoczonym Królestwie. Jeżeli przestępstwo zostanie popełnione po wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z Unii, decyzja o utracie statusu zostanie podjęta zgodnie z jego prawem krajowym i z uwzględnieniem wszelkich ograniczeń wynikających z instrumentów prawa międzynarodowego obowiązujących w tym państwie.

Skąd wiemy, że Zjednoczone Królestwo nie zmieni w przyszłości swoich przepisów dotyczących statusu specjalnego?

Umowa o wystąpieniu będzie jednoznacznie stanowić, że po przyznaniu obywatelom UE statusu specjalnego nie będzie możliwe jego cofnięcie z przyczyn innych niż wyraźnie określone w umowie o wystąpieniu. Prawa wynikające z umowy o wystąpieniu będą wiążące na mocy prawa międzynarodowego, a obywatele UE będą mogli bezpośrednio powoływać się na nie w Zjednoczonym Królestwie. Zjednoczone Królestwo ustanowi odpowiednie przepisy krajowe, aby włączyć do swojego dorobku prawnego prawa obywateli określone w umowie o wystąpieniu.

Przepisy Zjednoczonego Królestwa określające prawa obywateli UE uzgodnione w umowie o wystąpieniu będą nadrzędne wobec innych aktów prawnych tego państwa. Oznacza to, że prawo krajowe Zjednoczonego Królestwa nie może „przypadkowo” odebrać praw chronionych na mocy umowy o wystąpieniu. Jeżeli brytyjski parlament zdecyduje w przyszłości o uchyleniu przepisów Zjednoczonego Królestwa określających prawa obywateli UE, decyzja ta stanowiłaby naruszenie umowy o wystąpieniu i pociągnęłaby za sobą skutki określone w samej umowie i w prawie międzynarodowym.

Czym będzie się zajmować niezależny organ krajowy powstały w Zjednoczonym Królestwie?

Wdrażanie i stosowanie postanowień umowy o wystąpieniu dotyczących praw obywateli będzie monitorowane w Zjednoczonym Królestwie przez niezależny organ krajowy; zakres jego działalności i funkcje, w tym rola w podejmowaniu działań w sprawie skarg obywateli, będą przedmiotem dyskusji między stronami w następnej fazie negocjacji i zostanie uwzględniona w umowie o wystąpieniu. Rząd Zjednoczonego Królestwa i Komisja powinny regularnie wymieniać informacje. Aby zapewnić rzeczywistą wartość dodaną dla obywateli, Komisja uważa, że kompetencje tego niezależnego organu powinny w szczególności obejmować rozpatrywanie skarg składanych przez obywateli, którzy uważają, że naruszono ich prawa wynikające z umowy o wystąpieniu, oraz prowadzenie postępowań w sprawie takich naruszeń przez organy publiczne.

Kiedy widzę, w jaki sposób przepisy unijne dotyczące swobodnego przepływu są obecnie stosowane w Zjednoczonym Królestwie, obawiam się, że nowy system nie będzie działał w praktyce.

Zjednoczone Królestwo przedstawiło szczegółowe informacje na temat działań, które podejmie w celu wdrożenia porozumienia. Wszystkie te działania będą wyszczególnione w umowie o wystąpieniu.

Aby zaoferować obywatelom konkretne zabezpieczenia, musimy zapewnić stosowanie wszystkich gwarancji proceduralnych zawartych w dyrektywie w sprawie swobodnego przemieszczania się. Oznacza to prawo do wniesienia odwołania od każdej decyzji ograniczającej prawo pobytu. Oznacza to również, że dany obywatel zachowuje wszystkie prawa przysługujące mu na podstawie umowy o wystąpieniu do czasu wydania ostatecznej decyzji, czyli prawomocnego orzeczenia sądowego kończącego ewentualną procedurę odwoławczą.

Spełniam warunki wymagane do uzyskania stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie, ale nie wystąpiłam do tej pory o dokument poświadczający pobyt stały. Czy powinnam to zrobić przed brexitem?

Posiadanie tego dokumentu nie jest konieczne, by posiadać prawo stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie przed brexitem. Być może warto jednak o niego wystąpić nawet teraz, jeżeli planuje Pani ubiegać się o obywatelstwo brytyjskie przed wprowadzeniem nowego specjalnego statusu albo zamierza sponsorować wizę swojego partnera, który nie posiada obywatelstwa UE, na podstawie krajowych przepisów imigracyjnych. Jeżeli chce Pani po prostu potwierdzić swoje prawo pobytu w Zjednoczonym Królestwie po jego wystąpieniu, zgodnie z zaleceniami władz brytyjskich powinna Pani poczekać na wprowadzenie nowego specjalnego statusu, które jest planowane przed końcem 2018 r.

Jako obywatel UE mieszkający w Wielkiej Brytanii nie muszę się obecnie ubiegać o dokument pobytowy. Czy po brexicie będę miał taki obowiązek? Jeżeli tak, to dlaczego?

W przeciwieństwie do obecnej sytuacji wszyscy obywatele UE i członkowie ich rodzin zamieszkujący w Zjednoczonym Królestwie będą musieli uzyskać specjalny status na mocy prawa brytyjskiego jako podstawę prawną ich dalszego zamieszkania w Zjednoczonym Królestwie. Status ten – **oraz dokument pobytowy wydawany jako potwierdzenie statusu** – będą stanowić podstawę ich prawa pobytu w Zjednoczonym Królestwie. Za pomocą tego nowego dokumentu będzie Pan mógł potwierdzić swój status imigracyjny nie tylko wobec władz Zjednoczonego Królestwa czy policji, ale także wobec pracodawców, banków, wynajmujących lub innych osób.

Jestem pełna obaw, że nowe procedury administracyjne dla obywateli UE, które są obecnie planowane przez brytyjski rząd, będą bardzo uciążliwe. W jaki sposób UE chroni moje prawa w toku negocjacji?

Zjednoczone Królestwo opracowuje nowy system obejmujący procedury administracyjne dotyczące rozpatrywania wniosków o specjalny status. Procedury te będą przejrzyste, sprawne i uproszczone, tak by uniknąć niepotrzebnych obciążeń administracyjnych. Nowy system nie będzie powielać obecnych procedur dotyczących prawa stałego pobytu.

Formularze wniosków będą krótkie, proste, przyjazne dla użytkownika i dostosowane do kontekstu umowy o wystąpieniu.

Umowa o wystąpieniu będzie zawierać klauzulę stanowiącą, że Zjednoczone Królestwo nie może wymagać żadnych dodatkowych formalności niż te, które są absolutnie konieczne i proporcjonalne w celu ustalenia, czy spełnione są kryteria pobytowe. Umowa o wystąpieniu będzie zawierać postanowienia, które będą zbliżone do podejścia określonego w unijnym prawie dotyczącym swobodnego przemieszczania się w zakresie wymogów dowodowych.

Moim zdaniem administracyjne procedury imigracyjne stosowane w Zjednoczonym Królestwie są zbyt uciążliwe. Czy planowane są jakieś przepisy lub zabezpieczenia, które pomogą mi, kiedy będę składać swój wniosek?

Władze Zjednoczonego Królestwa będą współpracować z osobami wnioskującymi o nowy specjalny status, aby ułatwić im udowodnienie, że spełniają wymagane warunki, oraz aby zapobiec błędom lub pominięciom, które mogą mieć wpływ na decyzję w sprawie wniosku. Brytyjskie władze będą umożliwiać wnioskodawcom dostarczenie dodatkowych dowodów lub poprawienie wniosku w przypadkach, w których doszło najwyraźniej do nieumyślnego pominięcia. W odniesieniu do dowodów obowiązywać będzie zasada elastyczności, która w stosownych przypadkach pozwoli brytyjskim organom korzystać ze swobody uznania na korzyść wnioskodawcy. Organy Zjednoczonego Królestwa będą współpracować z wnioskodawcami, aby pomóc im udowodnić, że kwalifikują się oni do otrzymania nowego specjalnego statusu. Wnioskodawcy znajdujący się w trudnej sytuacji będą mogli liczyć na publiczną pomoc na podobnych zasadach jak obecnie, np. w lokalnych bibliotekach.

Dwa lata temu wystąpiłam w Zjednoczonym Królestwie o wydanie unijnego zaświadczenia o rejestracji. Skompletowałam prawie sto stron dokumentacji, aby władze brytyjskie nie miały wątpliwości, że spełniam wymagane warunki. Nie chcę ponownie przechodzić przez te same formalności. Czy tym razem procedura będzie wyglądać inaczej?

Tak. Nowy system ubiegania się o specjalny status w Zjednoczonym Królestwie nie będzie wymagać żadnych dodatkowych formalności oprócz tych, które są absolutnie konieczne i proporcjonalne w celu ustalenia, czy spełnione są kryteria pobytowe. Umowa o wystąpieniu będzie zawierać postanowienia, które będą zbliżone do podejścia określonego w unijnym prawie dotyczącym swobodnego przemieszczania się w zakresie wymogów dowodowych. Jednocześnie organy Zjednoczonego Królestwa będą starać się wykorzystywać dowody, którymi już dysponują (**np. ewidencję podatków dochodowych**), aby zmniejszyć liczbę dokumentów przedstawianych przez wnioskodawców.

Innymi słowy, wnioskodawcy będą musieli przedstawić tylko minimalną liczbę dowodów, która jest niezbędna do wykazania, że kwalifikują się do otrzymania nowego specjalnego statusu pobyтового (**w przypadku pracownika oznacza to dowód tożsamości oraz dokumenty potwierdzające pięcioletni okres pracy w Zjednoczonym Królestwie i fakt dalszego zamieszkiwania w tym państwie**), i nic ponadto.

Nie rozumiem, jakie kryteria będą stosować władze Zjednoczonego Królestwa przy podejmowaniu decyzji o przyznaniu nowego statusu

obywatelom Unii zamieszkałym w tym państwie. Czy mogą mi je Państwo wyjaśnić?

Kryteria, które będą musieli spełniać obywatele UE, aby uzyskać nowy status w Zjednoczonym Królestwie, nie będą bardziej rygorystyczne niż kryteria określone w obecnych przepisach unijnych dotyczących swobodnego przepływu osób. Zagwarantuje to, że wszyscy obywatele UE, którzy spełniliby warunki konieczne do uzyskania prawa pobytu na mocy przepisów unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się, będą kwalifikować się do otrzymania statusu w Zjednoczonym Królestwie oraz że obywatele UE, którzy spełniliby warunki konieczne do uzyskania prawa pobytu stałego na mocy tych samych przepisów unijnych, będą kwalifikować się do otrzymania statusu stałego pobytu w Zjednoczonym Królestwie.

Ile czasu będą mieli obywatele UE na złożenie wniosku o nowy status w Zjednoczonym Królestwie?

Obywatele UE i członkowie ich rodzin będą mieć co najmniej dwa lata na złożenie wniosku o nowy status w Zjednoczonym Królestwie. Przez cały ten okres, aż do czasu rozpatrzenia ich wniosku, będą im przysługiwać obecnie posiadane prawa pobytu.

Czy osobom, które nie złożą wniosku w terminie, będzie przysługiwać jakakolwiek ochrona?

Organy Zjednoczonego Królestwa będą stosować proporcjonalne podejście wobec obywateli UE i członków ich rodzin, którzy nie zdołają złożyć wniosku w terminie, jeżeli spóźnienie to będzie wynikać z ważnych powodów. Osoby, których spóźnione wnioski nie zostaną przyjęte przez organy Zjednoczonego Królestwa, będą mogły zwrócić się do niezależnego sądu w tym państwie o zbadanie tej odmownej decyzji.

Koszt niektórych wniosków imigracyjnych składanych w Zjednoczonym Królestwie jest bardzo duży. Jakiej kwoty będą żądać władze brytyjskie od obywateli UE i członków ich rodzin ubiegających się o nowy status po brexicie?

Nowe dokumenty pobytowe będą wydawane nieodpłatnie **(w przypadku osób, które muszą obecnie, tzn. przed brexitem, posiadać ważny dokument stałego pobytu wydany zgodnie z unijnymi przepisami dotyczącymi swobodnego przepływu)** lub za opłatą nie wyższą niż opłata pobierana od obywateli brytyjskich za wydanie podobnych dokumentów **(opłata ta nie będzie przekraczać kosztu wydania paszportu dla obywatela brytyjskiego, który wynosi dzisiaj ok. 70 funtów).**

Obywatele UE mogą się obecnie odwoływać od decyzji władz Zjednoczonego Królestwa. Czy to prawo do odwołania będzie chronione także po brexicie?

Tak, prawo to zostało w pełni włączone do wspólnego sprawozdania.

Co się stanie z obywatelami UE, których wnioski o wydanie nowego statusu zostaną odrzucone przez władze Zjednoczonego Królestwa? Czy będą oni mogli pozostać w tym państwie do czasu rozpatrzenia odwołania?

Obywatele UE, których wnioski o przyznanie nowego statusu po brexicie zostaną odrzucone, będą mogli odwoływać się od decyzji odmownej do sądu. Zachowają oni prawo pobytu do czasu, aż decyzja odmowna – **albo orzeczenie w sprawie odwołania** – staną się ostateczne i prawomocne. Podobnie jak ma to miejsce w przypadku obecnych przepisów unijnych dotyczących swobodnego przemieszczania się, władze Zjednoczonego Królestwa mogą w wyjątkowych przypadkach wydalić osoby, których wnioski zostały odrzucone, jeszcze przed wydaniem prawomocnego orzeczenia, ale nie wolno im utrudniać takiemu wnioskodawcy osobistego przedstawienia obrony, chyba że zachodzą wyjątkowe okoliczności.

Posiadam już dokument potwierdzający stały pobyt, który wydano mi w ubiegłym roku. Mam nadzieję, że osoby takie jak ja będą mogły pozostać w Zjednoczonym Królestwie bez zbędnych formalności.

Tak. Musi Pan złożyć wniosek o przyznanie nowego statusu stałego pobytu na mocy prawa Zjednoczonego Królestwa (**status specjalny**), ale ponieważ uzyskał Pan już pobyt stały w Zjednoczonym Królestwie na podstawie obowiązujących przepisów unijnych dotyczących swobodnego przepływu, postępowanie administracyjne będzie bardzo proste: będzie Pan musiał tylko przedstawić dowód tożsamości, złożyć oświadczenie dotyczące uprzedniej karalności i wykazać, że nadal zamieszkuje Pan w tym państwie. Wydanie nowego dokumentu pobytowego będzie bezpłatne.

Ubezpieczenie społeczne

Jestem Brytyjczykiem i pracuję w Hiszpanii. Wkrótce osiągnę wiek emerytalny. Co stanie się z moją państwową emeryturą po brexicie?

Pańska emerytura państwowa będzie bezpieczna – nic się nie zmieni w stosunku do obecnej sytuacji. Będzie Panu przysługiwać prawo do emerytury na takich samych warunkach jak obecnie, a wysokość świadczenia zostanie obliczona według takich samych zasad. Będzie Pan mógł nawet przenieść emeryturę – w tym prawo do jej indeksowania – do innego państwa UE, jeżeli zdecyduje się Pan tam osiedlić.

Niedawno przestałam pracować i pobieram teraz emeryturę państwową jednocześnie ze Zjednoczonego Królestwa i ze Słowenii, gdzie byłam wcześniej zatrudniona. Czy moja emerytura będzie w jakikolwiek sposób zagrożona po brexicie?

Pani emerytura jest bezpieczna. Będzie Pani w dalszym ciągu otrzymywać emeryturę państwową ze Zjednoczonego Królestwa i ze Słowenii, tak jak dotychczas.

Pracowałem przez 12 lat w Zjednoczonym Królestwie. Potem wyjechałem z kraju i teraz pracuję w Austrii. Jak będą traktowane moje okresy zatrudnienia – i ubezpieczenia – w Zjednoczonym Królestwie i w Austrii, kiedy przejdę na emeryturę (co nastąpi ok. 2035 r.)?

Pańskie okresy zatrudnienia nadal będą uwzględniane. Po przejściu na emeryturę będzie Pan zatem otrzymywać świadczenie ze Zjednoczonego Królestwa **(ściślej rzecz biorąc, będzie to część świadczenia odpowiadająca 12 latom pracy)** i z Austrii **(część świadczenia odpowiadająca liczbie lat przepracowanych w tym kraju)** na takich samych warunkach, jakie obowiązują obecnie w UE.

Całe swoje życie pracowałam w Zjednoczonym Królestwie, a od czasu przejścia na emeryturę mieszkam we Francji. Martwię się, że moja brytyjska emerytura państwowa przestanie być waloryzowana po brexicie.

We wspólnym sprawozdaniu stwierdzono wyraźnie, że wszystkie świadczenia socjalne, takie jak emerytury, będą w dalszym ciągu waloryzowane zgodnie z przepisami krajowymi.

Jeżeli w przyszłości zdecyduję się wyjechać ze Zjednoczonego Królestwa, czy będę mógł nadal pobierać przysługujące mi tam świadczenia socjalne?

Jeżeli będzie Pan chroniony na mocy umowy o wystąpieniu, zachowa Pan prawo do transferu wszystkich świadczeń socjalnych w obie strony – zarówno do

państw UE, jak i do Zjednoczonego Królestwa, na takich samych zasadach, jak przewidują to obecne przepisy unijne.

Mieszkam i pracuję w Zjednoczonym Królestwie. Obecnie mogę korzystać z opieki zdrowotnej w lokalnym szpitalu bez żadnych zbędnych formalności. Czy to się zmieni?

Nie będzie żadnych zmian po brexicie.

Całe życie pracowałem w Belgii, a teraz przeszedłem na emeryturę i mieszkam w Wielkiej Brytanii. Obecnie mogę korzystać z opieki zdrowotnej w lokalnym szpitalu bez żadnych zbędnych formalności. Czy to się zmieni?

Nie będzie żadnych zmian po brexicie. Belgia dalej będzie zwracać Zjednoczonemu Królestwu koszty Pańskiej przyszłej opieki zdrowotnej, tak jak ma to miejsce dzisiaj.

Kiedy przebywam za granicą i potrzebuję opieki zdrowotnej, polegam obecnie na swojej europejskiej karcie ubezpieczenia zdrowotnego. Czy będzie ona ważna po brexicie?

Jeśli w dniu brexitu będzie Pani przebywać – tymczasowo lub na stałe – za granicą, pozostanie Pani objęta systemem europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego, dopóki będzie się pani znajdować w sytuacji transgranicznej.

Kwalifikacje zawodowe

Co oznacza pojęcie „kwalifikacji zawodowych”?

Kwalifikacje zawodowe są to kwalifikacje, które dana osoba musi posiadać na mocy przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych, aby móc podjąć lub wykonywać działalność zawodową lub grupę działań zawodowych. Sposób wykonywania działalności zawodowej stanowi na przykład używanie tytułu zawodowego (**takiego jak lekarz, architekt, adwokat**), które jest zastrzeżone na mocy przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych dla osób posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe. Kwalifikacje zawodowe mogą obejmować dyplomy, świadectwa i inne dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji, a także poświadczenia kompetencji lub doświadczenia zawodowego.

Jak wygląda dzisiaj sytuacja osoby przemieszczającej się pomiędzy państwami członkowskimi, jeżeli chodzi o uznawanie kwalifikacji?

Obywatele UE mają prawo wykonywać swój zawód jako pracownik najemny albo osoba pracująca na własny rachunek w państwie członkowskim innym niż to, w którym uzyskali kwalifikacje. Państwa członkowskie mają obowiązek uwzględniać kwalifikacje uzyskane w innych państwach członkowskich; w przypadku kilku zawodów (**lekarze, pielęgniarki, lekarze dentyści, lekarze weterynarii, położne, farmaceuci i architekci**) istnieje system automatycznego uznawania kwalifikacji w oparciu o wspólne minimalne wymogi w zakresie kształcenia. Państwo członkowskie, w którym dana osoba ubiega się o uznanie kwalifikacji, ma obowiązek albo wydać decyzję uznającą kwalifikację, albo odrzucić wniosek. Decyzja odmowna podlega zaskarżeniu zgodnie z prawem krajowym.

Ten unijny system nie ma zastosowania do wniosków złożonych przez obywateli państw trzecich. Kwalifikacje nabyte w państwach trzecich są objęte systemem unijnym tylko wówczas, gdy zostały one zrównane z kwalifikacjami unijnymi po trzech latach wykonywania zawodu w państwie członkowskim, które uznało je jako pierwsze.

Jestem brytyjskim architektem, mieszkam i pracuję w Estonii. Czy będę mógł nadal wykonywać tam swój zawód?

Tak. Jeżeli Pańskie kwalifikacje zawodowe zostały uznane w kraju, w którym Pan obecnie mieszka, albo – jeżeli jest Pan pracownikiem transgranicznym – w którym Pan pracuje, będzie Pan mógł w dalszym ciągu wykonywać tam działalność zawodową na podstawie otrzymanej decyzji w sprawie uznania kwalifikacji.

Wystąpiłam o uznanie moich kwalifikacji zawodowych. Co się stanie, jeżeli nie otrzymam decyzji przed brexitem?

Jeżeli wystąpiła Pani, przed określoną datą, o uznanie kwalifikacji przez właściwy organ państwa członkowskiego, w którym Pani obecnie mieszka, albo – jeżeli jest Pani pracownikiem transgranicznym – w którym Pani pracuje, procedura uznania zostanie dokończona na podstawie przepisów unijnych, które obowiązywały przed tą datą. Reguła ta powinna zapewnić sprawne dokończenie procedury i jej pozytywny wynik, o ile wnioski były uzasadnione.

[1] <https://ec.europa.eu/commission/publications/joint-report-negotiators-european-union-and-united-kingdom-government-progress-during-phase-1->

negotiations-under-article-50-teu-united-kingdoms-orderly-withdrawal-european-union_pl

[2] Zob. pkt 11 noty technicznej Zjednoczonego Królestwa z dnia 8 listopada w sprawie procedur administracyjnych, dostępnej na stronie <https://www.gov.uk/government/publications/citizens-rights-administrative-procedures-in-the-uk/technical-note-citizens-rights-administrative-procedures-in-the-uk>

[3] Ta ważna kwestia sprawa powinna zostać uzgodniona w ramach drugiego etapu negocjacji. Zob. https://ec.europa.eu/commission/publications/communication-commission-european-council-article-50-state-progress-negotiations-united-kingdom-under-article-50-treaty-european-union_pl